

YALÇIN SÖNMEZ
yalcinsonmez@kobi-efor.com.tr

Krizle karşı Türkiye'nin en zayıf yanı, 2007'de yüzde 8.6 olan işsizliğin 2008 ve 2009'da yıllık ortalama yüzde 13.0 gibi alışılmadık bir düzeye yükselmesi oldu. Hükümet'in 2010-2012 dönemi için programı istihdam yaratma noktasında iyimser değil.

Baş görev istihdam yaratmak olmalı

Kriz hakkında artık herkes herşeyi biliyor. Bu nedenle orjinal görüşü olan kendine saklasın. Sorun artık krizin sonuçlarından kurtulmaktır. Yavaş veya hızlı, bütün dünya krizin sonuçlarını ortadan kaldıracak önlemlerle ilgileniyor.

Türkiye'nin ekonomik yapısı küresel krize karşı nisbeten dayanıklı çıktı. Bu memnuniyetle bir kenara kaydedilmeli. Krizden en hızlı çıkacak olan ülkenin Türkiye olacağı da AB'de genel kabul görüyor. Bunu da bir kenara yazalım.

Ancak krize karşı Türkiye'nin en zayıf yanı, 2007'de yüzde 8.6 olan işsizliğin 2008 ve 2009'da yıllık ortalama yüzde 13.0 gibi alışılmadık bir düzeye yükselmesi oldu. Hükümet'in 2010-2012 dönemi için programı istihdam yaratma noktasında iyimser değil. İşsizliği yüzde 13.0'lerde sabit tutmak için bile yıllık yüzde 7 civarında büyüme göstermesi gereken ekonominin önümüzdeki üç yılda yüzde 3.5-5.5 büyüme bandında seyredeceği hükümetin öngörüsü olduğuna göre kendimizi "yüksek işsizliğin kalıcılaşması" gibi istenmeyen bir duruma alıştırmalıyız.

Ancak "yüksek işsizlik" salt ekonomik etki yaratmaz, asıl etkisi, ülkenin gelir dağılımındaki dengesizliğe göre ölçüsü değişen "sosyal" yıkıcılığıdır. Türkiye, gelir dağılımı çok bozuk olan bir ülkedir. OECD'nin en son araştırmasına göre ülkemizde en düşük gelirli 14 milyon kişi Yurt İçi Hasıla'dan yüzde 6.1, en yüksek gelirli 14 milyon kişi ise yüzde 44.4 pay almaktadır. Aradaki fark, 7.3 mislidir. 8 misli fark "risk sınırı" sayılmaktadır. Demek ki, hem eğer iyi kullanırsak bir vaktimiz, hem de yapabileceklerimiz var. Ne yapmalıyız?

Obama kendi ülkesinde yeniden "şişme" eğilimi içine giren finans sektörüne "dur!" dedi. Bu demektir ki, kriz finans sektörünü sarstı fakat ıslah etmedi, yeni bir yapılanmaya gidilemedi. O halde bütün ekonomiler "müdahale"ye muhtaç durumdadırlar. Türkiye'de bu müdahale, tıpkı AB'de olduğu gibi, istihdam odaklı politikalarla olmalıdır. Türkiye'de toplumun yaş ortalaması 28.8 yıldır, yani çok genç bir toplumdur ve gençliğinin üçte biri işsizdir. Genç işsizlere kendi işini kurma ve başkaları için de iş yaratma fırsatı verilmesi, TOBB Başkanı sayın Hisarcıklıoğlu'nun da dikkat çektiği gibi, girişimci genç kadın ve erkeklerin eğitilmesi, yönlendirilmesi ve mikro ölçek ilk sermaye desteği ile özendirilmesi, işsizliği azaltmanın en etkili yöntemi olacaktır. Bu vizyonun ayrılmaz bir parçası da, mesleki eğitimin toplam eğitim içindeki payının yüzde 43'lerden yüzde 70'lere çıkarılmasıdır.

Korkmaya gerek yoktur, Türk özel sektörü bunu sağlayacak potansiyel dinamiklere sahiptir.